

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XXII.

НЕДЕЉА 12. СЕПТЕМБРА 1904.

Број 39.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на попа године	3 "
За стране земље на годину	9 "

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУРУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

СВЕЧАНОСТ КРУНИСАЊА

Сваки народ има у свом животу свечаних дана, који су везани за какав важан догађај народног живота.

Такав важан и свечан дан јест и **Крунисање Владаоца**. Код свих народа и у сва времена овај се је чин обављао на врло помпезан и свечан начин, јер му се придаје нарочити значај.

Код нас Срба посебице Крунисање Владаоца имало је великога значаја за време Немањића, јер је оно представљало симбол јединства и заједнице српског племена под круном Владаочевом. Сетимо се само Крунисања Цара Душана, па ће нам значај тог чина бити потпуно јасан. Српска је држава била тада експанзивна и да се разни крајеви одрже у јединству, као и да се створи што јачи браник спољашњем непријатељу, који је тада из Мале Азије претио српској држави, ништа није могло згодније и опортуније бити него **Круна Душанова**, коју су готово сви Немањићи пре њега метали на своју главу.

У данашњим приликама, под овако несрћеним политичким односима европских држава, **Крунисање Краља Петра I.** без сумње је од неоцењеног политичког значаја и једна национална добит првог реда. Данас, када раскомадано српство растржује у Старој Србији и Македонији разни наши непријатељи, када је српски живаљ и у осталим својим крајевима ван граница Србије изложен истребљењу на све могућне начине, данас ће, велимо, овај чин доћи као мелем на измучене и рањене српске груди. Круна Краља српског биће стожер нада и идеала народних, свега Српства, а Краљевини Србији залога за успешно остварење тих нада и идеала.

Само крунисање извршено је у кругу представника свих крајева Србинове домовине, те ће они знати и умети причати славу обовљене Круне Душанове.

Ми иак можемо се поносити, што је прву Круну Краљевску у обновљеној Србији понео унук Карађорђев, Краљ Петар I, тврдо верујући, да ће Он са својим народом, руковођен српским генијем, испунити српску заветну мисао и од ослобођене Србије створити **уједињену Србију**.

Поздрављајући ову свесрпску свечаност, као свршени историски чин, придружујемо се једнодушној жељи свега народа: да Краљ Петар I. дуго и срећно понесе Краљевску Круну за добро Србије и српског народа.

Живео крунисани Краљ Петар I. и његов дом!

Живео цео српски народ!

КРАЉА ПЕТРА I. УЛИЦА

6 СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ САСТАО СЕ ЈЕ ОДБОР ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ У ИЗВАНРЕДНУ СЕДНИЦУ И РЕШИО, ДА СЕ, ЗА УСПОМЕНУ НА ДАН КРУНИСАЊА КРАЉА ПЕТРА I, ДЕО ДАНАШЊЕ ДУБРОВАЧКЕ УЛИЦЕ ОД КАРАЂОРЂЕВЕ ДО ДУШАНОВЕ УЛИЦЕ ЗОВЕ ОД ТОГА ДАНА КРАЉА ПЕТРА I. УЛИЦА.“

ДЕО ОВЕ УЛИЦЕ ОД ДУШАНОВЕ ДО ДУНАВА ЗВАЋЕ СЕ И ДАЉЕ ДУБРОВАЧКА УЛИЦА.

Долазак Њихових Величанстава Престолонаследника Црногорског Данила и Његове супруге Милице.

7. о. м. тачно у 3 са саката по подне стигао је у Београд Њег. Височанство Престолонаследник Црногорски Данило са Својом супругом Милицом и свитом.

На железничкој станици Високе Госте дочекали су Његово Величанство Краљ Петар, Његово Краљево, Височан, Престолонаследник Ђорђе, Краљевић Александар, Принцеза Јелена и Принц Павле; Краљевска Влада, Официрски кор, Председник општински са судом и одбором општине београдске и многобројним грађанством.

Дочек је био врло срдачан и искрен и пошто је извршено обострано представљање свита, Председник општине Београдске г. Коста Главинић поздравио је Престолонаследника Данила и Његову Супругу овим говором:

Ваша Височанства!

Радост коју Београд, престоница Краљевине Србије и њеног узвишенога Краља Петра I, данас осећа због великог историског чина, — првог Краљевског Крунисања у власкелој Србији, који ће се сутра извршити, још је већа, још је радоснија, што овом приликом дочекује као милог госта нашег Краља, као госта који Београђане испуњава поносом, Ваше Височанство и Њено Височанство узвишену Супругу Вашу.

Као представник општине Београдске ја сам срећан, што у престоници Краљевине Србије могу дајам поздравити до-

брдошицом Ваша Височанства, узанице Србији сестринске земље Црно-Горске, децу витешкога Господара Николе I, молим Ваша Височанства да изволе примити смерне жеље, које у име београдских грађана подносим из дубине душе, да долазак и бављење Ваших Височанстава у Београду буде праћено ничим непомућеним задовољством, као што ничим није помућено ни одушевљење с којим Вам кличемо:

Добро нам дошла Височанства!

Живели!

ГОВОР

Председника општ. Београдске г. К. Главинића,
при отварању конгреса лекара и природњака.

Ваше Величанство!

Поштовани Зборе,

У овом чину културе и напретка, којим се на особити и видан начин манифестије резултат научних радова српских лекара и природњака, општина престонице српске Краљевине узима најживље учашће и мени, као представнику општине београдске и њених грађана, част је поздравити чланове овога уваженога збора — а нарочито госте са стране — искрено добродошлици.

Овај поздрав од стране града Београда није само уобичајени акат учтивости, него је доиста непосредан излив искрене радости, што у својој средини види сакупљене тако одличне представнике науке и стручњаке из братских нам словенских земаља, који својим присуством учинише да овај скуп буде израз словенске солидарности и јединства на пољу науке, на пољу културе, на пољу опште образованости. Београд се тако необичној појави мора раловати тим више, што је до скора био поприште друге — или очајне и жалосне утакмице — која га је у културном напредовању ометала. У непосредној близини овога места, где се данас отвара Први Конгрес српских лекара и природњака, стајала је до пре четрдесет година озлоглашена Стамбол-капија — а шта то значи, казује кул-

Што се тиче споменуте повеље краља Милутина, коју је штампао Миклошић под бр. 62, као поуздано можемо рећи да су Милутинов прилог оне 24 кобиле, које је он приложио своме пиргу у Светој Гори, и за које је нарелио да их чувају хиландарски пастири, да им се даје соп заједно са хиландарским кобилама, да се даје пиргу сав мушки приплод.²⁾

¹⁾ Мон. Серб. 61. „И штълоучи крамљество ми кд. кобиль штъ скоихъ кобиль, и приложиъ келии скоиси портагоу, коискъ създаль на мори, и да ихъ пасоу класи мизи, коихъ је придало крамљество ми како и црквиње (Хиландарске) кобиле, и да имъ се даје соль съ црквињим кобилама, и да се изходи оу пирога, что се прирагю погрешно је штампано „припрага“) моужъско.“ Поред тога може се рећи да је Милутин доиста придао пиргу она три уљара са Горачева (Бурђица, Радослава и Продана, које је ослободио свију других работа а оставио им да се само бри-

турна историја других народа. Толика мёна за тако кратко време велики је напредак и поуздана залога за бољу будућност.

Али је то за Београд и нас Београђане у исти мах и оправдање, ако чланови конгреса, а нарочито наша културом старија браћа Словени, не буду у нашој средини нашла онолико и онаквих установа, колико и каквих налазе код своје куће и у престоницама других културних народа — или ако их наше гостопримство не буде могло задовољити у толикој мери, колико бисмо ми то желели. — Нека само помисле да су они данас на раскрсници Истока и Запада, о коју су се до скора бурни таласи ломили, па да ми у тој бури нисмо ни могли с њима у корак напредовати. У колико смо још заостали и у колико нам још снаге недостаје да их достојно лочекамо, у толико живље желимо да виде бар братску искреност и добру вољу за наше стране.

Нека би дао Бог, да овај први састанак словенских научара у престоници обновљене српске Краљевине, буде стална подлога научном и културном јединству словенске браће, да буде основа горостасној згради словенске слоге и братства.

У име престонице српске Краљевине, у име представника града Београда, желим да ваш рад буде крунисан најбогатијим успехом на славу словенског знања и умења, на добро целог човечанства а на посе Словенства, и у то име кличем свима гостима: „добро нам дошли“ и молим их да приме дочек Београда братски и свесрдно — онако како им га је он радо и од срца спремао.

ПРОПИС

О ОДЕЛУ И СПРЕМИ

пожарне чете општине града Београда

(Свршетак.)

17. Конопац.

Конопац је од добре ланене пређе, дугачак 20—25 метара, а лебео у пречнику највише један сантиметар, тако да

ну о уљаницима.³⁾ Напослетку може се ићи да је краљ Милутин собом дао Хиландару село Лојане са облашћу и правинама: с виноградима, њивама, ливадама воденицима и са засеоцима: *Какрино, Заплужанима, Кобиљом Главом, Добрушовцима и Градиштем.*⁴⁾

(Наставиће се).

²⁾ Мон. Серб. 61—62: „И шврѣте крамљество ми моје трјаје члобѣкѣ на Градиштем....

³⁾ Село Лојане забележено је на карти аустријскога јенералштаба с леве стране пута који иде из Врање у Куманово, далеко од Куманова, према северу, око десетину километара. На тога место ставља и Јован Х. Васиљевић („Драгаш и Констандин Дејановић“ на стр. 40. нап. 3. Упор. „Годишњица“ XVI, стр. 278 и 294.) За сада нисам могао наћи остало места ни на карти ни гдегод у путописима, а судећи по томе, што у самој повељи каже да су та места били засеоци Лојане, она су била у близини овога села. Узгред да споменемо да Јован Х. Васиљевић у „Годишњици“ XVI, стр. 275. и нап. 30. помиње на путу из Приштине у Врање, а у близини Лојане, село Добротин, где би у неколико опомињало на Добротовце. — О месту Градишту у овоме крају само не знам да ли се то може тицати овога Градишта, расправља и Ст. Новаковић у справи „Земљиште радње Немањине“, „Годишњица“ I, 223.

ПОДЛИСТАК

Хиландарско властелинство до краја XV. века

Написао

Милош Зечевић

(Награђено 15/VI. 1904. год. првом видовданском наградом
општине београдске у 400 дин.)

(Наставак)

(7)

Знатна је ова Андроникова повеља још и с тога, што поново потврђује независност Хиландара од светогорске управе, као што је, вели, слободна и независна иверска пркva.¹⁾

¹⁾ Спомен III, 53: „И штре да се съблуде скета храма хиландарски съ ксѣми метохиоми скобода и самокластко такожде и штъ обрѣтатија које се ко клајако врѣме чистијанаго прата Светиње Гори, юкоже се шврѣта оу тои скетон Горѣ иверска цркви скободна и самокластко юкоже и пишоути тои скетон цркви хиландарской пркви хрисокоули и посјелѣвајути.“

се под теретом од 250 километара не сме
килати.

Конопац носе пењачи обавијеног преко
рамена тако да састављени крајеви
долазе на прсима, а сплетен је тако да
се брзо може растурати.

Б. Закључне одредбе.

1., Одело и прибор општина набавља
командиру, лесетарима и пожарницима.

2., Одело је једно исто и код коман-
дира и код пожарника, те ће стога слу-
жити као свакодневно, празнично и па-
радно.

У парадно одело рачуна се само слу-
жбени прибор који се носи на служби,
ва било то : парада, пожар или која друга
пожарна служба.

Блуза се носи на служби, паради, у
строју или у касарни, увек закопчана, а
тако исто и шињел и мекинтош.

Пожарници при доласку на пожар ски-
дају шињеле и стога опасач опасују
увек преко блузе.

3., Рок ношњи одређује се овако:
а, За блузу, панталоне, капу и чизме
годину дана ;

б, За мекинтош — две године ;

в, За шињел — три године

г, За прибор рок је неодређен, а ис-
трајност му се утврђује комисијским путем.

А Бр. 3920. — Од Суда општине
града Београда, 15. маја 1904. године У
Београду.

мовић, надничари, Миле Николић, ноћни
стражар, Душан Ђорђевић бив. шергрт
Милутин Арсенијевић бив. крижач фабри-
ке монопола дувана, Катарина Јаковљевић,
удова, Драга ћи Катарине Јаковљевић, Вељко
син Катарине Јаковљевић, Божидар
Петровић, асурцијски помоћник и Јован
Стевановић, калдрмиџија.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе
Ивана К. Триковића, хлебара, и Мијаила и Драгутина
Миљковића, рабација, којима траже у-
верења о породичном односу.

По прочитању тих молби СТБр. 4290 и
4435, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцима може издати тра-
жене уверење о породичном односу.

IV.

По прочитању акта г. Антонија С. Јовано-
вића, месара, Абр. 7230, којим моли да му се
одобри, да може пренети право закупа општин-
ског месарског плаца бр. II с доње стране на
Краљевом тргу, који он држи под закуп, на г.
Светозара Крунића, месара овд., по истој ценi
и истим условима, под којима је и сам држао
под закуп исти плац, као и по прочитању изјаве
г. Светозара Крунића, месара, који на ово у
свему пристаје, — одбор је решио:

Да се овај пренос одобри, с тим, да
г. Јовановић остане за све време траја-
ња овога закупа у обавези према општи-
ни за закупну цену у случају, да нови за-
купаш не може да је плати.

Примедба. При доношењу овога решења
није присуствовао седници одборник г. Анто-
није Јовановић као заинтересован.

V.

Председник извештава одбор, да су општин-
ски рачуни за прво полгоје тек. године закљу-
чени. Како ове рачуне има да прегледа и одо-
бри општински одбор, то моли одбор да по до-
садашњој практици избере из своје средине не-
колико одборника, који ће извршити преглед
ових општинских рачуна и о нађеном стању
поднети одбору извештај.

По саслушању тога — одбор је решио:

Да ужи одбор, у који да уђу одборници
г. г. Соломон Азријел, Тодор Ђурић и Ђока
Димитријевић, изврши преглед општинских
рачуна за прво полгоје ове год., па о на-
ђеном стању поднесе одбору извештај
ради доношења решења по истима.

VI.

Председник извештава одбор да г. Љуба
Јовановић, п.пуковник у пенсији, коме је ре-
шењем одбора од 6.-VII-904. Абр. 7073, поверила
израда ватромета о прослави стогодишњице
устанка, није пристао да овај ватромет по са-
стављеном програму изради за суму од 12000
дин.

Како је пак одбор у седници својој од
8-VI-904. Абр. 5067 решио, да се израда ват-
ромета повери стручњацима у земљи а не на
страни, и како је овим одустанком г. Јовано-
вића због краткој времена онемогућено извр-
шење одборског решења да се ватромет из-
ради у земљи, то моли одбор да реши, хоће ли
се ватромет на други начин израдити или ће се
изоставити из програма прославе стогодиш-
њице.

По саслушању тога, а после потребног оба-
вештавања, — одбор је решио:

Да општина београдска не приређује
о прослави стогодишњице устанка ва-

тромет, пошто се исти због краткој време-
ни не може израдити у земљи.

VII.

Председник извештава одбор, да је буџетом
за 1904. год. предвиђено за набавку инстру-
ментата, прибора и књижнице за водовод 1000
дин., да је од ове суме до сада утрошено свега 24
дин., према чему остаје још 926 дин. Но како за
рад на проширењу водовода има да се набаве из-
весни инструменти, који ће стати више но колико
износи сума превиђена буџетом за ове потребе,
то је економно одељење тражило, да Суд општ.
издејствује од одбора општинског накнадни кре-
дит од три хиљаде (3000) динара за набавку сада
потребних инструмената, као и за набавку
другог материјала, који би се показао потре-
бан у току ове године при радовима на про-
ширењу водовода: с тога моли одбор да одобри
овај накнадни кредит од 3000 дин.

По саслушању тога а после потребног оба-
вештавања, — одбор је решио:

Да се решавање по овоме предмету
одложи док се суд не увери: да ли нема
у грађевинском одељењу инструменти,
који се за овај посао могу употребити.

VIII.

По прочитању реферата општинског вртара
АБр. 7060. који се односи на одобрење накнад-
ног кредита за одржање и уређење општин-
ских паркова, — одбор је после потребног оба-
вештавања решио:

Да се решавање по овоме предмету
одложи, док се претходно не извиди за
какве је поименце потребе и радове по-
требан овај кредит.

IX.

Председник извештава одбор, да је одбор-
ска комисија за одређивање помоћи сиротињи
за бању свршила свој посао и одредила да се
за ову годину пошље у бање 93 сиромашна
грађанина. Издатак за ово износи 4060 дин.

Општински је суд према овом решењу од-
борске комисије решио да се сва лица која је
предложила комисија пошљу у бање, но с тим
да се ово решење изнесе на одобрење и општ.
одбору.

С тога моли одбор да ово решење суда о
одређивању помоћи сиротињи за бању одобри.

По саслушању тога, а по прочитању реше-
ња суда АБр. 7406. одбор је решио:

Одобрала се ово решење суда.

X.

Председник извештава одбор да је буџетом
за 1904. год. предвиђено за лекове и лечење
сиротиње 9000 дин. Како је од ове суме оп-
штински суд на лекове и лечење за I полгоје
ове год. и како је давањем помоћи сиротињи
за бању овај сума готово испрљена те неће
бити довољна за давање помоћи сиротињи за
лечење до краја године, то моли одбор, да за
лекове и лечење сиротиње одобри накнадно до
краја ове године још 2000 дин.

По саслушању тога и после потребног оба-
вештавања; одбор је решио:

Одобрала се општинском суду да жо-
же у овој години по добивеном за то на-
длежном одобрењу утражити за лекове и
лечење сиротиње поред буџетом одобрене
суме још и суму од 2000 — две хиљаде
динара на терет општинске готовине.

II

По прочитању акта последних власти АБр.
7121, 7469, 7508, 7353, 7201, 7122, 7391, 7053,
7208, 7288, 7470, 7480, којима се траже уве-
рења о владању и имовном стању појединих
лица, — одбор је изјавио:

По прочитању акта последних власти АБр.
7121, 7469, 7508, 7353, 7201, 7122, 7391, 7053,
7208, 7288, 7470, 7480, којима се траже уве-
рења о владању и имовном стању појединих
лица, — одбор је изјавио:

Да су доброг владања и доброг имо-
вног стања: Драгутин Стаменковић, адв.,

Илија Урошевић, благајник општинске тро-
шарине, Станоје Здравковић каферија и

Милорад син Младена Баторића, кафец.; да
су доброг владања а средњег имовног

стања: Драгољуб Аћимовић, механичар и
Јелена жена Драгољуба Аћимовића; да

су доброг владања а сиротног имовног
стања: Нисим Е. Пинто, бив. шпедитерски

помоћник, Влада син Саве Поповића на-
челника окр. у пенсији, Ралисав Јовановић
ђубретар, и Алекса Ристић, калдрмиџија;

да су му непознати: Владимира Пејић,

надничар, Радован Пантелић, Михаило Тол-
ловић, Јеврем Марковић и Стеван Нау-

